

Datum 2024-09-13

Informationsklass Öppen

Diariennr (åberopas) A366.978/2024

Saknr 000

Polismyndigheten

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Er referens Ju2024/01351

Förbättrade möjligheter för polisen att använda kamerabevakning (Ds 2024:11)

Sammanfattning

Polismyndigheten anser att det är nödvändigt att förbättra möjligheterna för myndigheten att använda kamerabevakning. Avsett resultat riskerar dock att utebli om alltför långtgående begränsningar ställs upp kring i vilka situationer insamlat kamerabevakningsmaterial får användas.

Myndigheten tillstyrker, eller har inget att erinra mot vissa förslag. Samtidigt avstyrks flera av förslagen, i huvudsak för att de inte bedöms leda till de positiva effekter som eftersträvas. De förslag som avstyrks bedöms tvärtom att i praktiken leda till minskade möjligheter att behandla uppgifter som samlats in genom kamerabevakning, jämfört med idag, eller med andra förslag som bereds.

Polismyndighetens synpunkter

Inledning

Detta yttrande följer i huvudsak promemorians disposition. Där inget sägs tillstyrker Polismyndigheten förslagen, eller har inget att erinra mot dem.

Polismyndigheten vill inleda med att peka på behovet av att det säkerställs att förslaget om ändring i kamerabevakningslagen (2018:2100) korrelerar med förslagen i betänkandet Kamerabevakning i offentlig verksamhet (SOU 2024:27). Myndigheten vill också betona vikten av att lagstiftningsarbetet kring de nya bestämmelser som behövs för att möjliggöra biometrisk fjärridentifiering i realtid påbörjas så snart som möjligt och att Polismyndigheten blir involverad i arbetet.

Användning av uppgifter om motorfordon

Polismyndigheten avstyrker förslaget till en ny bestämmelse i 2 kap. lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalagens område, PBDL. Polismyndigheten delar inte promemorians slutsatser om att förslaget utgör en ny rättslig grund och ser inte heller behov av en sådan bestämmelse. Myndigheten anser därtill att viktiga begrepp i promemorian sammanblandas och används oprecist. Det gäller t.ex. promemorians resonemang om rättslig grund, ändamål och begränsningar i möjligheterna att använda uppgifter.

Polismyndigheten föreslår och förordar i stället att en bestämmelse, likt den som finns i 13 § lagen (2023:474) om polisiära befogenheter i gränsnära områden, införs för kamerabevakning på platser som allmänt används för trafik med motorfordon. Det skulle, i stället för promemorians begränsande förslag, klargöra att Polismyndigheten *alltid* får behandla insamlade uppgifter i sex månader efter de samlats in, om syftet med behandlingen är att förebygga, förhindra eller upptäcka brottslig verksamhet eller utreda och lagföra brott. En sådan bestämmelse skulle ge nödvändiga och mer enhetliga förutsättningar för Polismyndigheten att bygga upp en sömlös nationell förmåga med samma möjligheter att behandla fordonsuppgifter, oavsett på vilken geografisk plats de samlats in. Det bör dock övervägas om en sådan ny bestämmelse ska införas i PBDL eller i annan lämplig författning.

Gemensamt tillgängliga uppgifter

Polismyndigheten anser att utredningens förslag om att införa ett tillägg i 3 kap. 2 § första stycket PBDL i form av en ny nionde punkt möter myndighetens behov av ett uttryckligen reglerat stöd för att göra kamerabevakningsmaterial gemensamt tillgängligt. Polismyndigheten tillstyrker därför förslaget.

Däremot avstyrker Polismyndigheten förslaget om ett nytt fjärde stycke i samma paragraf eftersom bestämmelsen innebär alltför omfattande begränsningar. De uppställda kraven på att tillgången till uppgifterna ska begränsas till särskilt angivna tjänstemän och endast får användas för allvarlig brottslighet innebär att förslaget i stort sett blir verkningslöst. Uppgifter kan, i likhet med vad utredningen anger, se t.ex. s. 191, redan göras gemensamt tillgängliga med tillämpning av andra punkter i 3 kap. 2 § första stycket. Vidare innebär bestämmelsens utformning att viss brottsbekämpande verksamhet riskerar att exkluderas från möjligheten att använda materialet, eftersom förslaget använder begreppet *brott* istället för *brottslig verksamhet* när det gäller att förebygga, förhindra eller upptäcka, vilket inte framstår som en rimlig ordning. I sammanhanget vill Polismyndigheten också hänvisa till

den hemställan som myndigheten nyligen lämnat in till regeringen avseende behov av ändringar av bestämmelserna i 3 kap. PBDL.¹

Ökat informationsutbyte

I promemorian lämnas förslag till ett utvidgat tillämpningsområde avseende 5 kap. 3 a § i vägtrafikdataförordningen (2019:382) samt en ny 5 § i 2 kap lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning. Liknande förslag har lämnats inom ramen för betänkandet *Ökat informationsflöde till brottsbekämpningen* (SOU 2023:69), som bereds vid Regeringskansliet. Polismyndigheten bedömer att betänkandets förslag är betydligt mer ändamålsenliga och att de förslagen skulle ge Polismyndigheten större och nödvändiga möjligheter till informationsinhämtning, varför betänkandets förslag förordas före de som lämnas i promemorian. Mot den bakgrunden avstyrks promemorians förslag i denna del.

Avslutande synpunkter

Kamerabevakning är ett viktigt och effektivt verktyg i brottsbekämpande verksamhet och det är nödvändigt att förbättra möjligheterna för polisen att använda sådan bevakning. Det kommer medföra bättre möjligheter att bekämpa brott men innebär också ökade investeringar i tillgänglig teknik och genomförandekostnader. De positiva effekterna riskerar dock att utebli om det ställs upp alltför långtgående begränsningar kring i vilka situationer insamlat kamerabevakningsmaterial får användas. Det skulle försämra Polismyndighetens möjligheter att bedriva en effektiv brottsbekämpning och i förlängningen skada allmänhetens förtroende för myndigheten.

Yttrandet har beslutats av rikspolischefen Petra Lundh. Vid den slutliga handläggningen har rättschefen Gunilla Hedwall och juristerna Tony Back och Anna Bylund, föredragande, deltagit.

POLISMYNDIGHETEN

Petra Lundh

Anna Bylund

¹ Hemställan om ändring av bestämmelserna om gemensamt tillgängliga uppgifter i lagen (2018:1693) om polisens behandling av personuppgifter inom brottsdatalogens område, 2024-07-05, Polismyndighetens dnr A286.201/2024.

Kopia till

Justitiedepartementet (PO)
Arbetsstagarorganisationerna
Rikspolischefens kansli